

www.festivalslobody.sk



FESTIVAL SLOBODY

XIV. ročník
vstup voľný

2024
Bratislava

4. – 17.
november



Program festivalových podujatí



CHCEME
PRAVDU
ZO 17. 11.!





Vážené dámy, vážení páni,

Ústav pamäti národa pre vás už 15 rokov pripravuje Festival slobody, ktorý formou rôznych žánrov a podujatí približuje viac či menej známu realitu nedemokratických režimov. Cieľom festivalu je zvýšiť povedomie o zločinoch minulosti a o hodnote slobody v súčasnosti. Verejnosti ponúkame nielen aktuálne umelecké spracovanie obdobia neslobody, ale aj výsledky našej vlastnej činnosti.

Tohtoročný Festival slobody už tradične prináša filmové projekcie, divadelné predstavenia, výstavy, diskusie a koncerty. Trom osobnostiam udelíme Ceny Ústavu pamäti národa a verejnosť privítame na exkurzii v našom archíve. Tak, ako v predchádzajúcich ročníkoch, zvláštnu pozornosť venujeme mladým - predpoludňajšie filmové projekcie a diskusie sú určené pre stredné školy.

Ďakujem zamestnancom Ústavu pamäti národa a partnerom Festivalu slobody za spoluprácu pri jeho organizácii. Verím, že bohatý program festivalu priláka divákov a poslucháčov a jednotlivé podujatia budú pre nich obohatením.



Jerguš Sivoš

predseda Správnej rady
Ústavu pamäti národa

Hlavná téma XIV. ročníka

NEŽNÁ REVOLÚCIA

1989

35. výročie

4. NOVEMBER / Pondelok 15.00

Nová Cvernovka, Račianska 28, Bratislava-Nové Mesto

Vernisáž výstavy Medzi životom a smrťou

Výstava „*Medzi životom a smrťou. Príbehy záchrany počas holokaustu*“ vznikla v spolupráci Ústavu pamäti národa a Európskej siete Pamäť a solidarita (ENRS). Svoje putovanie po Slovensku završí na Festivale slobody. Od roku 2018 bola výstava prezentovaná v Poľsku, Rumunsku, Maďarsku, Švajčiarsku, Nemecku a v Japonsku. V roku 2025 bude prezentovaná v ďalšej jazykovej mutácii vo Francúzsku.

4. NOVEMBER / Pondelok 18.00

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE FESTIVALU SLOBODY

Udeľovanie Ceny Ústavu pamäti národa

Koncert Vandal spieva Silana

Vstup na pozvánky

5. NOVEMBER / Utorok 15.00

Pistoriho palác, Štefánikova 25, Bratislava-Staré Mesto

Vernisáž výstav v Pistoriho paláci

Vernisáž výstav Ústavu pamäti národa,
Poľského inštitútu v Bratislave a Pavla Demeša

- Solidárne k slobode
- Nežná revolúcia očami fotografa Jána Lőrince
- V.Z.D.O.R. - Výslovný zákaz ďalšieho opisovania rukopisu
- Vtedy na východe, vtedy na západe

Filmová prehliadka **FESTIVALU SLOBODY**

5. – 8. NOVEMBER

SFÚ Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava-Staré Mesto



5. NOVEMBER / Utorok

17.00 – 18.20 Naša Liza

Dokumentárny / Historický / Slovensko 2024, 80 min.

Réžia a scenár: Veronika Tóthová Homolová



Elisabeth Blaho bola 18-ročná francúzsko-slovenská partizánka v SNP, do ktorého sa zapojili aj jej rodičia - otec Edurad Blaho, Slovak a mama Marie-Antoinette, Francúzka. Lisette bojovala v IV. oddiele brigády Jánošík ako rozviedčička - prieskumníčka. Počas zimy 1944 sa chodila z hôr zohriať do rodiny Cibul'ovcov v Bacúchu. Keď ju niekto udal, tam si po ňu prišla Hlinkova garda spolu s nacistami. Vo väzení v Brezne ju brutálne vypočúvali, avšak nič neprežradila ani o rodine, ktorá ju skrývala, ani o partizánoch. Lisette bola popravená pri masakri na Kríčnej 12. decembra 1944. Po 80 rokoch od popravy bolo jej meno vytesané zlatými písmenami na pamätník francúzskych bojovníkov v SNP na vrchu Zvonica pri Strečne.

18.20 – 19.10 **hostia diskusie:** Veronika Tóthová Homolová, autorka projektu
Pavol Makyna, historik ÚPN

19.30 – 21.50 Leto

Hudobný / Romantický / Rusko, Francúzsko, 2018, 126 min., české tituly

Réžia: Kirill Serebrennikov

Leningrad, začiatok osemdesiatych rokov. Neoficiálnou hudobnou scénou hýbu miestni nasledovníci Lou Reeda, Iggyho Popa, Bowieho alebo Talking Heads. Patri k nim aj mladý Viktor. Keď sa stretáva so svojim idolom Mikom a jeho krásnou ženou Natašou, začína leto plné hudby, priateľstva a zakázanej lásky.



6. NOVEMBER / Streda, v spolupráci s Poľským inštitútom v Bratislave

17.15 – 18.15 1989: Chceme dýchať

Dokumentárny / Česko 2023, 50 min.

Réžia: Karel Strachota



Teplíce v období tzv. normalizácie. Kedysi krásne kúpeľné mesto je zdevastované, tak ako celé priemyselné pohraničie. V hustom smogu nie je vidieť ani na dva metre. Mesto je však baštou punku a výnimočnej alternatívnej kultúry. Tu sa odohráva

príbeh Pavla a Renáty. Chcú žiť slobodne, ale do ich životov zasahuje represívny komunistický režim, pre ktorý predstavujú „závadovú mládež“. Nová snímka K. Strachotu je založená na archívnych záberoch a dobových materiáloch dokumentujúcich vtedajšiu každodennosť. Je mozaikou autentických situácií a udalostí, protagonisti majú reálne predobrazy. Film vrcholí eko-demonštráciami týždeň pred 17. novembrom 1989. Novembrová revolúcia začala na severe: ľudia chceli dýchať.

18.15 – 18.55 *hostia diskusie:* **Karel Strachota**, režisér filmu
Peter Jašek, historik ÚPN



19.10 – 20.40 **Krstiny (Chrzcziny)**

Komédia / Historický / Poľsko 2022, 90 min., české titulky
réžia: Jakub Skoczko

December 1981. Veriaca katolíčka Marianna sa rozhodne využiť rodinnú oslavu - krst svojho najmladšieho vnuka - na zmierenie svojich detí, ktoré sa už roky hádajú. Nečakane jej v tom zabránil generál Jaruzelski, ktorý vyhlásil stanné právo. V snahe dokončiť rodinné zmierenie sa Marianna rozhodne pred svojimi deťmi zatajiť pravdu o situácii v krajine. Toto zdanlivo malé klamstvo spustí lavínu nečakaných udalostí, ktoré bude ťažké zastaviť.



20.50 – 22.35 **Objekt (Figurant)**

Dráma / Historický / Poľsko 2023, 103 min., české titulky
Réžia: Robert Gliński

Psychologický portrét dôstojníka tajnej polície, ktorý dvadsať rokov sledoval Karola Wojtylu. Jedným z objektov sledovania sa stáva aj mladý biskup. Medzi eštébakom a biskupom sa rozohrá obsedantná a patologická hra, ktorá má za cieľ ho zlomiť.



7. NOVEMBER / Štvrtok v spolupráci Inštitútom Liszta - Maďarským kultúrnym centrom



Inštitút Liszta
Maďarské kultúrne centrum Bratislava

17.00 – 18.10 **Nie som zlý človek**

Dokumentárny / Historický / Bulharsko, Slovensko, Česko 2024, 70 min., slovenské titulky
Réžia: Nadya Todorova

Bývalý vojak Varšavskej zmluvy prichádza prvýkrát po 55 rokoch do Prahy a stretáva sa s mužom, ktorý v roku 1968 protestoval v uliciach proti okupácii. Tento film nie je ani o ZSSR, ani o Česko-slovensku. Je to protivojnový film o neľudskosti vojny a krutosti nútiť ľudí veriť v jej cnosti.



18.10 – 18.40 hostia diskusie: Peter Poch, koproducent filmu
Tomáš Klubert, historik ÚPN

19.00 – 20.00 **Život agenta (Az ügynök élete)**

Výcvikové filmy tajnej polície z obdobia komunizmu /
Maďarsko 2004, 54 min., slovenské titulky
Réžia: Gábor Zsigmond Papp



Filmové štúdio Ministerstva vnútra - propagandistická dielňa komunistickej éry v Maďarsku. V rokoch 1958 - 1988 tu vznikli stovky propagandistických a inštruktážnych filmov, ako aj krátkych a celovečerných hraných filmov. Dnešného diváka ohromí množstvom peňazí, času a energie venovanej sofistikovanej forme ideologického vzdelávania. Tieto filmy boli vyrobené so serióznym rozpočtom a s využitím najnovších technológií. Výberom najzaujímavejších fragmentov filmár ilustruje fungovanie a hlavné motívy tajnej polície organizácie Kádárovej diktatúry. Film je rozdelený na štyri časti:

- | | |
|----------------------------|--------------------------------|
| 1. Kam umiestniť plošticu? | 2. Úvod do domových prehliadok |
| 3. Úvod do verbovania | 4. Efektívne vytváranie sietí |

20.15 – 21.30 **Trezor**

Dráma / Thriller / Maďarsko 2018, 75 min., slovenské titulky
Réžia: Péter Bergendy

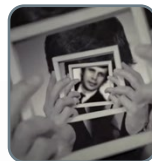
Kľúče od trezoru ministerstva vnútra sa stratili v zmätku revolúcie v roku 1956. A tak len pár dní po násilnom potlačení boja za nezávislosť polícia vytiahne bývalého bankového lupiča z väzenia a požiada ho, aby otvoril ich vlastný nedobytný trezor. Odsúdený však za dverami trezoru nájde niečo úplne iné než očakával. Rozvíja sa vzrušujúca zápleтка plná nečakaných zvrátov, kde nič a nikto nie je tým, čím sa zdá byť.



8. NOVEMBER / Piatok

17.00 – 18.40 **15x15x5 (minisalon 1984)**

Dokumentárny / Umelecký / Česká republika,
Slovensko 2023, 100 min.
Réžia a scenár: Janek Růžička



Filmová esej o hraniciach slobody, rámcovaná príbehom unikátneho československého výtvarného experimentu doby normalizácie. V „orwellovskom“ roku 1984 rozoslal výtvarník Joska Skalník drevené krabičky s výzvou na slobodnú umeleckú hru. Diela 244 umelcov tvoria unikátny súbor Minisalon - rozmanitý

a ambivalentný obraz doby. Rozmanitosť súboru sa odráža aj vo filmovom rozprávaní, ktoré voľne pracuje s dokumentárnymi postupmi, animáciami a televíznymi archívnymi materiálmi. Film je hravým a multimediálnym portrétom normalizačnej doby. Filmovým dialógom súčasnosti s totalitnou minulosťou a systémom založeným na izolácii, obmedzení občianskych a umeleckých slobôd, autoritou limitovaného formátu, do ktorého sú ľudia nútení sa zmestiť.

19.00 – 20.00 **Martin Pollack: Pohľad do priepasti**

Dokumentárny / Historický / Slovensko 2024, 60 min.

Réžia Jaro Vojtek

„Každý príbeh musí byť vypovedaný. Bez ohľadu na to, aký je bolestivý.“ Významný rakúsky reportér Martin Pollack skúma brutálne činy svojho biologického otca, ktorého nikdy nepoznal. Odvahu „pozrieť sa do priepasti“ dodáva Pollackovi úprimná túžba prinavrátiť tvár nevinným ľuďom, ktorých krv spočinula na otcových rukách. Ten ako veliteľ vražedného Sonderkommanda 7a pôsobil na sklonku vojny na Slovensku. Po stopách reportéra sa vydávame so slovenským prekladateľom Michalom Hvoreckým. Vo svetle dnešných dní a 80. výročia SNP odкрývame dejinné súvislosti a objavujeme miesta nezmyselných čistiek, za ktorými stála chorá nacistická ideológia.



19.50 – 20.15 *hostia diskusie:* Jakub Julényi, scenárista

Zdenka Hešterová, historička ÚPN

20.30 – 22.10 **Okupácia (Okupace)**

Dráma / Čierna komédia / Česko, 2021, 98 min.

Réžia: Michal Nohejl

Čierna komédia odohrávajúca sa počas jednej noci v zafajčenom bare, kde ospalý večierok hercov po predstavení naruší nezvaný hosť. Namol opitý ruský dôstojník prišiel predať kanister armádneho benzínu, lenže obchod sa zvrhne na preteky v pití vodky a Rus, zaujatý nielen peknou Miladou, ale hlavne komickou zbabelosťou všetkých prítomných mužov, sa k odchodu nemá. Atmosféra hustne, charaktery sa lámu, Rus sa výborne zabáva. Tak skvelo, že nakoniec vytiahne zbraň... Večierok v rytme kozmickej psychedélie kultových Kill The Dandies! sa rozbieha viac, než je osadenstvu milé. Hra sa mení na pascu, hrdinovia na zbabelcov a zbabelci na hrdinov. Po tejto pitke nikto nezostane ako predtým.



9. NOVEMBER / Sobota, o 10.00, 13.00, 15.00 hodine

Hrad Devín, Brána slobody, Bratislava-Devín

Komentovaná prechádzka Od železnej opony k slobode

V spolupráci s Múzeom mesta Bratislavy sme si pripravili komentovanú prehliadku okolia hradu Devín ako významného miesta ležiaceho na bývalej železnej opone. Prehliadkou bude sprevádzať riaditeľ Archívu ÚPN Peter Mikle. Priblíži v nej život pod hradom v rokoch 1950 -1989, keď súčasťou jeho okolia bola pohraničná stráž so zbraňami, ostnaté drôty, míny a smrteľné pasce pripravené pre ľudí, ktorí sa pokúsili ujsť za slobodou na druhú stranu rieky. Súčasťou prehliadky je projekcia dokumentu November +20 o Nežnej revolúcii a udalostiach, ktoré formovali vývoj našej krajiny a cestu k slobode.

- Prehliadka sa začína pri Bráne slobody
- Vstupné zadarmo s registráciou vopred na [GoOut.net](https://goout.net)
- Kapacita podujatia je obmedzená

Divadelné predstavenia



9. NOVEMBER / Sobota, 17.00

Malá scéna STU, Dostojevského rad 7, Bratislava-Staré Mesto

Elity – záznam divadelnej inscenácie z roku 2017

Je koniec socializmu. Aj na straníckych schôdzach sa už otvorene hovorí o potrebe integrovať do socialistického hospodárstva prvky trhovej ekonomiky. Udalosti vo východnom Nemecku a v Maďarsku naznačujú pohyby v politickom usporiadaní východnej Európy. A v podnikoch zahraničného obchodu, prognostických ústavoch či v kanceláriách štátnej bezpečnosti čakajú zatiaľ na svoju šancu noví ľudia. Sú pragmatickí, ovládajú jazyky, poznajú už trhovú ekonomiku, majú kontakty v zahraničí a prehľad o konkurencieschopnosti podnikov. Počas Nežnej revolúcie sa dokázali na základe svojho postavenia, prístupu k informáciám, no aj vďaka svojmu vzdelaniu a znalostiam ako prví zorientovať v novom spoločenskom zriadení.



Inscenácia Elity už nie je v repertoári divadla. Festival slobody vám preto prináša záznam divadelného predstavenia SND.

- Hrajú: Richard Stanke, Dano Heriban, Alexander Bárta, Emil Horváth ml., Táňa Pauhofová, Emília Vášáryová, Richard Autner, David Uzsák
- Réžia: Jiří Havelka, réžia záznamu: Mária Rumanová

9. NOVEMBER / Sobota, 19.00

Slovenské národné divadlo, nová budova - Štúdio, Bratislava-Staré Mesto

Tatarka

Divadelný projekt Tatarka opierajúci sa o časť literárnej tvorby Dominika Tatarku (Prútené kreslá, Démon súhlasu, Sám proti noci) vytvára jednak obraz niekoľkých momentov minulého storočia (1938 - 1956 - 1978 - máj 1989) z autorovho pohľadu a vnútorného emocionálneho prežitku. Zároveň sprostredkováva výpoveď jedinca v čase masového a demagogického myslenia. Projekt Tatarka zachytáva časť autorovho literárneho kozmu v jeho nekonečne asociačnej, alegorickej až snovej náture. Aj keď sa veľká časť diela nedá oddeliť od doby, na ktorú poukazuje, v jej všeobecnejších ideách a túžbach sa stáva nadčasovou a bodavou aj pre súčasníkov. Je však súčasná spoločnosť pripravená na Tatarku?



- Adaptácia a réžia: Dávid Paška
- Hrajú: Robert Roth, Daniel Žulčák, Barbora Andrešičová, Tomáš Maštálir, Zuzana Fialová, Ondrej Koval', Viktória Šuplatová
- Vstupné zadarmo s registráciou vopred na festivalslobody@upn.gov.sk
- Kapacita podujatia je obmedzená

10. NOVEMBER / Nedel'a, 19.00

Malá scéna STU, Dostojevského rad 7, Bratislava-Staré Mesto

19.00 Maďarskí hrdinovia – únikové divadlo

Produkcia: Komitét národnej pamäti a Sadni si bližšie Produkcia s. r. o.

Piati stredoškólači sa rozhodnú navštíviť špeciálnu únikovú miestnosť, ktorú vedie ich učiteľ v rámci nezvyčajnej hodiny dejepisu. Na scénu vstupujú ľudia s rôznymi charaktermi. Predstavujú záchrancov núdzového obdobia, odporcov nacistov, bojujúcich proti komunistickému prevratu, revolucionárov a bojovníkov za slobodu v roku 1956, maďarských kňazov, politikov a intelektuálov z vlasti, ako aj zo Sedmohradska, Podkarpatska, juhu. Čo spája rozmanité cesty života? Preukázané riskovanie v hraničných situáciách. Drvivá väčšina postáv tohto výberu vystúpila proti obom totalitným ideológiám, nacizmu aj komunizmu, a napriek ich odvahe sú príbehy mnohých z nich širšej verejnosti stále neznáme. Zverejnením ich portrétov čiastočne splácame dlh, aby sme si uchovali pamiatku na obdobia neslobody.



- Predstavenie má jedno dejstvo, hrá sa bez prestávky, trvá 90 minút.

11. NOVEMBER / Pondelok, 8.00 - 13.00

Múzeum Mesta Bratislavy, Stará radnica, Hlavné námestia, Bratislava-Staré Mesto

Otvorene o novembri '89

Prešlo už 35 rokov od udalostí novembra 1989, od pádu komunistického režimu na Slovensku známeho ako Nežná revolúcia. Priblížte túto tému svojim žiakom a žiačkam pomocou premietania filmu s následnou diskusiou s odborníkmi z ÚPN. Dĺžka premietania s diskusiou je 1,5 hodiny. Podujatie je vhodné pre žiakov a žiačky 8. a 9. ročník ZŠ a študentov a študentky stredných škôl. Podujatie vzniklo v rámci spolupráce Múzea Mesta Bratislavy s Festivalom slobody ÚPN.

- Viac informácií o registrácii tried emailom na: zuzana.zahradnickova@mmb.sk.
- Vstupné zdarma. Registrácia nutná emailom. Kapacita podujatia je obmedzená.

Program pre školy:

- | | |
|---------------|--|
| 8.00 - 9.30 | Dokumentárny film ÚPN <i>November +20</i> ,
diskusia s historikom dr. Patrikom Dubovským |
| 9.45 - 11.15 | Dokumentárny film ÚPN <i>Malý svet pravdy</i> ,
diskusia s historikom dr. Patrikom Dubovským |
| 11.30 - 13.00 | Dokumentárny film ÚPN <i>Sviečková manifestácia</i>
diskusia s historikom dr. Františkom Neupauerom |

Koncerty



11. NOVEMBER / Pondelok, 18.00

Kostol Klarisky – koncertná sieň, Farská 4, Bratislava-Staré Mesto

Koncert: **Martin Geišberg Band**

Gitarista, spevák a autor, ktorý svojimi piesňami oslovuje všetky generácie. Hudba Martina Geišberga je plná poetiky a nápadov ktoré vychádzajú z jeho osobných skúseností a pocitov. Prijmite pozvanie na láskavé hudobné stretnutie v priestore poézie zvukov a slov, ktorá vás rozosmeje, rozplače, a snád' aj roztancuje. Martin Geišberg vyráža na koncerty so silnou kapelovou zostavou. Známeho pesničkára na pódiu podporí bubeník a perkusionista **Marek Žilinec**, gitarista a autor hudobného nástroja wood-pack **Boris Čellár**, basgitarista a kontrabasista **Denis Pagáč** a jazzový klavirista **Valér Miko**. Ich koncerty sú založené na vnímavej hudobnej spolupráci všetkých zúčastnených hudobníkov. Tešiť sa môžete na silnú ľudskú a hudobnú výpoveď pulzujúcu z pódia smerom k divákovi.



12. NOVEMBER / Utorok, 19.00

Kostol Klarisky – koncertná sieň, Farská 4, Bratislava-Staré Mesto

Koncert: **Samaria Klezmer Band**

Hudobná formácia Samaria Klezmer Band bola založená v roku 2016 v Šamoríne. Tvoria ju vynikajúci a uznávaní umelci z populárnej a folkovej hudobnej scény. Kapela sa zameriava na autentickú klezmerovú hudbu, ktorá sa jedinečne spája s rôznymi žánrami world music a prvkami ľudovej hudby. Samaria Klezmer Band má vo svojom repertoári širokú paletu klezmerových skladieb, ktoré zahŕňajú tradičné jidiš, izraelské melódie a sefardské piesne, ako aj známe skladby zo židovských divadiel minulého storočia, ktoré sú obľúbené po celom svete. Cieľom kapely je sprostredkovať poslucháčom nezabudnuteľný hudobný zážitok a osláviť bohatstvo kultúrneho dedičstva prostredníctvom svojich vystúpení.

Samaria Klezmer Band vystúpi v zložení:

- Júlia Janík - spev, cajon • Ildikó Varsányi - husle • Barnabás Kollárik - clarinet
- Juraj Varsányi - darbuka, cajon, vocal • Tibor Lelkes - akordeón



Festival slobody pod pyramídou

12. NOVEMBER / Utorok, 9.00 - 12.00

Budova Slovenského rozhlasu, Komorné štúdio (S5), Mýtna 1

9.00 - 10.00 projekcia filmu

November +20 spojená s diskusiou

Živé vysielanie v Rádiu Devín

10.00 - 10.40 Ne/spútani 89, diskusia s tvorcami rovnomennej výstavy SNM - Historického múzea a Ústavu pamäti národa venovanej a prezentujúcej život mladých ľudí pred rokom 1989 a ich účasti v Nežnej revolúcii

10.40 - 11.15 rozhlasová hra *Hranica*. Silný príbeh o vine a treste z pera autora Petra Janků je posledným z cyklu Milénium. Viazne sa k roku 2005, keď sa odtajňovali spisy v Archíve Ústavu pamäti národa. Ľudia sa dozvedali kruté pravdy o zločinoch proti ľudskosti a mnohí si museli nájsť svoju hranicu a mieru odpustenia. V réžii Mareka Ťapáka sa v hlavných úlohách predstavia Ondrej Kaprálik, Přemysl Boublík, Juraj Predmerský, Dušan Kaprálik, Dušan Szabó, Helena Geregová a Lenka Košická. Majster zvuku: Stanislav Kaclik, hudobný dramaturg: Lída Hodulíková



11.15 - 12.00 diskusia s aktérmi študentského hnutia a štrajkových výborov počas Nežnej revolúcie, moderuje Peter Turčík

- Účasť v publiku pre prihlásené školy a študentov.

13. NOVEMBER / Streda, 19.00 - 20.30

Budova Slovenského rozhlasu, Malé koncertné štúdio (S5), Mýtna 1

Koncert **Vandal hrá Silana**

Pozývame vás na večerný slávnostný program Festivalu slobody pod pyramídou v živom vysielaní Rádia Devín.

Slovenský básnik Janko Silan je zvláštnym literárnym úkazom. Býva zaraďovaný do katolíckej moderny, hoci svojím dielom z nej vybočoval nielen ako člen literárnej skupiny Piráti krásy, ale aj ako solitér.

Po Silanovi zostali viaceré básnické zbierky, v ktorých je znázornený jeho prerod z metafyzickej do duchovnej roviny, ako aj záujem nielen o duchovnú tvorbu, ale aj načerpávanie inšpirácii z vtedajších aktuálnych literárnych smerov (surrealizmus...) a tiež z ľudového umenia slovenskej proveniencie (piesne, dumky). Básnik a kňaz dokázal zasiahnuť svojou tvorbou veriacich aj ateistov, a preto náš projekt nemá náboženský charakter - ale všetko je zamerané na umelecký účinok diela Janka Silana.

Koncert *Vandal spieva Silana* je projektom Daniela Heviera ml. a gitaristu Radoslava Lakoštika. V podaní Štefana Chrappa alias Pištu Vandala prináša zhudobnenú spevnú poéziu básnika Janka Silana.

- Účinkujú: • Štefan Chrappa - gitara, spev, recitácia • Radoslav Lakoščík - gitara
• Roman Stražanec - klavír.



Diskusie v Klube pod lampou



13. NOVEMBER / Streda, 17.00

Klub pod lampou, Partizánska 2 – Palisády, Bratislava-Staré Mesto

O koľko lásky som prišla

Alica Fröhwaldová prišla o lásku svojich starých rodičov a ďalších príbuzných, ktorí boli zavraždení v koncentračných táboroch druhej svetovej vojny. Túto bolestnú stratu však nepremenila na nenávisť a hnev, ale na lásku, veľkodušnosť a nádej, že osud jej rodiny sa už nikdy nebude opakovať. Diskusia má rovnaký názov ako jej kniha pripomínajúca krutosti, ktoré postihli



jej rodinu, ale nezabúda v nej ani na dobrých a statočných ľudí, ktorí pomohli zachrániť jej rodičov, pričom riskovali svoje životy.

S autorkou knihy *O koľko lásky som prišla* Alicou Frühwaldovou bude diskutovať jej dcéra Miriam Turianska.

18. NOVEMBER / Pondelok, 17.30

Klub pod lampou, Partizánska 2 – Palisády, Bratislava-Staré Mesto

Diskusia a uvedenie knihy Jána Greša: Temnota

Temnota, novinka z pera Jána Greša. Je to zbierka otrasných ľudských osudov, pravdivých príbehov ľudí. Reportáže o tých, ktorí prežili hrôzy politického prenasledovania u nás v päťdesiatych rokoch a násilné odvlečenie na územie bývalého Sovietskeho zväzu, kde skončili v gulagoch.

S autorom J. Grešom bude diskutovať spisovateľ a znalec problematiky gulagov Peter Juščák.



Dni otvorených dverí Archívu ÚPN

11. – 13. NOVEMBER / Pondelok, utorok, streda, 9.00 – 16.00

Archív ÚPN, Miletičova 7, Bratislava – Ružinov

V dňoch 11. až 13. novembra 2024 sa v rámci Festivalu slobody budú konať v Archíve ÚPN Dni otvorených dverí. Okrem prehliadky priestorov archívu a dokumentov je pripravená sprievodná výstava s názvom „Hudba pod kontrolou ŠtB.“

Prihlásiť sa môžu školy aj jednotlivci na e-mail: badatelna@upn.gov.sk - do predmetu mailu je potrebné uviesť „Deň otvorených dverí - Exkurzia“. Vstup je možný od 9.00 do 16.00. Vstup začína každú hodinu a maximálny počet návštevníkov na jeden vstup je 25 osôb (pre školské skupiny je to 30).

14. NOVEMBER / Štvrtok, 15.00

SNM – Historické múzeum, Bratislavský hrad

Vernisáž výstavy Ne/spútání 89

Slovenské národné múzeum - Historické múzeum a Ústav pamäti národa sprístupnia verejnosti novú výstavu s názvom *Ne/spútání 89*, ktorá je venovaná životom mladých ľudí v druhej polovici 80 rokov, s dôrazom na ich historickú úlohu v udalostiach Nežnej revolúcie. Výstava pútavým spôsobom sprístupňuje dobové fenomény, typické pre dospelievajúcu generáciu druhej polovice 80. rokov - nielen ich režimom zdeformovanú výchovu a vzdelávanie, ale aj hľadanie slobodného priestoru a podiel na mnohých protirežimových aktivitách 80. rokov. Osobitná časť zachytáva aktivity študentov ako kľúčovej zložky demokratickej



revolúcie v novembri 1989 - nielen ich úlohu ako hýbateľov prelomových udalostí v Bratislave, ale aj doteraz málo známe aktivity v slovenských regiónoch. Výstava bude v priestoroch Bratislavského hradu od 15. novembra 2024 do mája 2025.

• Kapacita podujatia je obmedzená, bližšie informácie na www.snm.sk

15. NOVEMBER / Piatok, 17.00

Veľvyslanectvo Českej republiky v Bratislave, Hviezdoslavovo námestie 8

Tenkrát v Praze, vtedy v Bratislave

Prijmite pozvanie j. e. Rudolfa Jindráka, mimoriadneho a splnomocneného veľvyslancu Českej republiky v Slovenskej republike na diskusný program pri príležitosti 35. výročia udalostí Novembra 1989 s ich priamymi účastníkmi. Hostia diskusie:

• Henrieta Hrinková, členka Študentského štrajkového výboru Filozofickej fakulty UK v Bratislave • Pavel Chalupa, člen Študentského štrajkového výboru Divadelnej fakulty DAMU v Prahe • Tomáš Cikrt, študent z Prahy, ktorý november 1989 zažil ako poslucháč FF UK v Bratislave • Milan Novotný, člen Študentského štrajkového výboru Filozofickej fakulty UK v Bratislave

16. NOVEMBER / Sobota, 10.00

Univerzita Komenského, Šafárikovo námestie 6

Spomienka na pochod študentov 16. 11. 1989

Stretnutie účastníkov pochodu bratislavských študentov zo 16. novembra 1989

16. NOVEMBER / Sobota, 14.00 - 16.00

Námestie hraničiarov, Bratislava-Petržalka

Spomienka na obeť železnej opony

Časť petržalského Námestia hraničiarov dostala v roku 2024 nový názov - Park obetí hraničiarov. Pri tejto príležitosti, ako aj pri príležitosti 35. výročia Nežnej revolúcie bude na tomto mieste odhalená pamätná tabuľa obetí železnej opony, ktorá pripomína jej vznik, existenciu, ale aj obeť, ktoré na hranici v blízkosti Petržalky zahynuli. Spomienku uvedie Ľubomír Morbacher, historik Ústavu pamäti národa.

Sprievodný program: Koncert Martin Geišberg

16. NOVEMBER / Sobota, 17.00

Budova Slovenského rozhlasu, Komorné štúdio (S5), Mýtna 1, Bratislava

O tých, ktorí sa nenechali zlomiť

V predvečer 35. výročia Nežnej revolúcie vás pozývame na podujatie venované tým, ktorí prežili temné 50. roky komunistického režimu, 40 rokov totality a nestratili nádej.

Príbehy politických väzňov a ľudí prenasledovaných komunistickým režimom, ktoré ste mohli počuť roky v Slovenskom rozhlase a vidieť v Slovenskej televízii predstavíme na krste knihy *Nenechali sa zlomiť* novinárky Sone Gyarfašovej spojenom s vernisážou potráťov Kataríny Acél Gálikovej. Podujatie sa uskutoční za účasti posledných politických väzňov z 50. rokov, ich rodín a blízkych. Obogatené bude o projekcie krátkych filmov a diskusiu so žijúcimi protagonistami knihy.

17. NOVEMBER / Nedeľa

Pietne spomienky pri Bráne slobody a pri pamätníku na cintoríne vo Vrakuni

17. NOVEMBER / Nedeľa, 10.00 - 17.30

Námestie Nežnej revolúcie, Bratislava-Staré Mesto

Nežné korzo

V spolupráci s Bratislavským kultúrnym a informačným strediskom, jedným z hlavných partnerov Festivalu slobody, vás pozývame na nový projekt venovaný Nežnej revolúcii. Zúčastnite sa bohatého open air programu s projekciami archívnych filmov, kinožurnálmi a dobovými zábermi, diskusiami. Počas programu budú predstavené nové aplikácie, tematické cesty historikov ÚPN, po stopách 16. a 17. novembra v Bratislave. Vo finále programu sa symbolicky spojíme s Pražskými námestiami.

- Blížší program a informácie: www.neznejkorzo.sk



Výstavy

17. NOVEMBER / Nedeľa, 15.00

SVÚ – Galéria Umelka, Dostojevského rad 2,
Bratislava-Staré Mesto

Nežná revolúcia očami fotografa Jána Lörincza

Vernisáž a prednáška spojená s diskusiou a výstavou fotografií pri príležitosti 35. výročia Nežnej revolúcie. Na podujatí Mesiaca fotografie, Klubu 89 a Festivalu slobody ÚPN bližšie priblížime tvorbu slovenského dokumentárneho fotografa Jána Lörincza. V roku 1989 bol všade tam, kde sa tvorila história. Cieľavedome dokumentoval nielen zhromaždenia na námestiach, ale aj zákulisie VPN, rôzne mítingy a akcie. Na fotografiách zachytil známych tribúnov revolúcie, protestujúcich, ale aj atmosféru ulíc oblepených plagátmi a letákmi.

- Podujatie moderuje Pavol Demeš, autor a kurátor výstavy



Pistoriho palác, Štefánikova 25, Bratislava-Staré Mesto

5. – 17. november (okrem pondelka 11. 11.) 14.00 – 19.00

- V.Z.D.O.R. – Výslovný zákaz ďalšieho opisovania rukopisu
- Vtedy na východe, vtedy na západe
- Solidárne k slobode
- Nežná revolúcia očami fotografa Jána Lórinca

Školy sa môžu prihlásiť v dopoludňajších hodinách na e-mail:
pastierova@upn.gov.sk Ľudmila Pastierová, kurátorka výstavy V.Z.D.O.R.
halla@upn.gov.sk Josef Halla, historik ÚPN,

Univerzitná knižnica v Bratislave, Ventúrska 11, Barokové nádvorie

1. – 30. november, počas otváracích hodín

- Samizdatové dielo Jána Chryzostoma Korca
výstava Múzea obetí komunizmu

Poľský inštitút, Námestie SNP 27, Bratislava-Staré Mesto

- Chceme slobodu! Pád komunistického režimu na Slovensku

Nová Cvernovka – Kreatívne a kultúrne centrum, Račianska 78, Bratislava

- Medzi životom a smrťou

Devínska Nová Ves – SNM / Múzeum kultúry Chorvátov na Slovensku

11. november – 15. december

- Ochrana štátnej hranice
- Výstava Archívu ÚPN

Bratislavský hrad – SNM / Historické múzeum

14. november 2024 – 31. máj 2025

- Ne/spútání 89

Archív ÚPN, Miletičova 7, Bratislava – Ružinov

11. – 13. november

- Hudba pod kontrolou ŠtB

Zmena programu vyhradená

Konkrétnejšie informácie a ostatný program nájdete na
www.festivalslobody.sk, Facebook Festivalu slobody a ÚPN

organizátor



generálny partner



hlavní partneri



partneri



mediálni partneri



Zmena programu vyhradená

Konkrétnejšie informácie a ostatný program nájdete na www.festivalslobody.sk, Facebook Festivalu slobody a ÚPN